

JAK NAJÍT PRÁCI v 21. století

Strategie a tipy pro úspěšné hledání zaměstnání

JAN TEGZE

JAK NAJÍT PRÁCI v 21. století

Strategie a tipy pro úspěšné hledání zaměstnání

JAN TEGZE

Upozornění pro čtenáře a uživatele této knihy

Všechna práva vyhrazena. Žádná část této tištěné či elektronické knihy nesmí být reprodukována a šířena v papírové, elektronické či jiné podobě bez předchozího písemného souhlasu nakladatele. Neoprávněné užití této knihy bude trestně stíháno.

Automatizovaná analýza textů nebo dat ve smyslu čl. 4 směrnice 2019/790/EU a použití této knihy k trénování AI jsou **bez souhlasu nositele práv zakázány**.

Jan Tegze

Jak najít práci v 21. století

Strategie a tipy pro úspěšné hledání zaměstnání

Vydala Grada Publishing, a.s.
U Průhonu 22, 170 00 Praha 7
tel.: +420 234 264 401
www.grada.cz
jako svou 9330. publikaci

Odpovědný redaktor Petr Somogyi
Grafická úprava a sazba Jan Šístek
Návrh a zpracování obálky Vojtěch Wagner
Počet stran 336
První vydání, Praha 2024
Vytiskla TISKÁRNA V RÁJI, s.r.o., Pardubice

© Grada Publishing, a.s., 2024

Názvy produktů, firem apod. použité v knize mohou být ochrannými známkami nebo registrovanými ochrannými známkami příslušných vlastníků.

ISBN 978-80-271-7395-2 (ePub)
ISBN 978-80-271-7394-5 (pdf)
ISBN 978-80-271-5095-3 (print)

Obsah

O autorovi	11
Úvod	13
 Část I: Příprava na hledání práce	 15
1. Cesty k hledání nové práce	17
Zdroje pro hledání práce podrobněji	18
Závěrečné myšlenky	25
2. Jak získat první práci bez zkušeností	26
Strategie pro hledání práce bez předchozí praxe	26
Závěrečné myšlenky	32
3. Digitální stopa	33
Co je digitální stopa?	33
Co zaměstnavatelé hledají	35
Jak vyčistit digitální stopu	35
Závěrečné myšlenky	38
 Část II: Životopis a motivační dopis	 41
4. Životopis	43
Životopis v první nebo třetí osobě?	44
Jak napsat dobrý životopis	45
Záhlaví životopisu	46
Titulek životopisu	50
Shrnutí a cíl životopisu	51
Pracovní zkušenosti a klíčové úspěchy	52
Jak upravit životopis, aby neukazoval váš věk	61
Tipy pro životopis	62
Jak vysvětlit mezery v životopise	63
Délka životopisu	64
Jak životopis zkrátit	68
Závěrečné myšlenky	70

5. Jak životopisem zaujmout	72
Opravdu šest vteřin rozhoduje?	73
Před odesláním životopisu: Co mít na paměti	76
Závěrečné myšlenky	77
6. Motivační dopis	78
Co přesně uvést v motivačním dopise	79
Délka motivačního dopisu	80
Několik posledních tipů	87
Závěrečné myšlenky	88

Část III: LinkedIn a osobní značka 91

7. LinkedIn	93
Co je LinkedIn	93
Jak vytvořit účinnější profil na LinkedIn	94
Profil na LinkedIn	95
Obecné tipy a doporučení	112
Jak oslovit lidi prostřednictvím pozvánek na LinkedIn	112
Rozšiřte svou síť	116
Závěrečné myšlenky	117
8. Dejte lidem vědět, že jste otevření novým nabídkám práce	119
Oznámení dostupnosti na LinkedIn	119
Další způsoby, jak dát najevo svůj zájem	122
Závěrečné myšlenky	125
9. Využití osobní značky (reputace)	126
Co přesně je osobní značka?	126
Dosah vaší osobní značky	128
Závěrečné myšlenky	131

Část IV: Strategie hledání práce 133

10. Klíčové kroky k získání nového zaměstnání	135
Závěrečné myšlenky	142
11. Jak rozpoznat podvodné inzeráty	143
Závěrečné myšlenky	145
12. Skrytý trh práce	146
Přednosti skrytého trhu práce	146
Jak skrytý trh „odkrýt“	147

Jak najít práci na skrytém trhu práce	148
Závěrečné myšlenky	149
13. Jak upoutat pozornost recruiterů	151
Závěrečné myšlenky	154
14. Jak zjistit kontaktní údaje	155
Závěrečné myšlenky	158
15. Jak komunikovat s recruitory	159
Výběr správné platformy pro komunikaci	159
Jak kontaktovat recruitera e-mailem: co dělat	161
Jak kontaktovat recruitera e-mailem: co nedělat	162
Závěrečné myšlenky	164
16. Jak spolupracovat s personální agenturou	165
Personální agentury a jejich typy	165
Typy rolí v personálních agenturách	168
Důvody pro spolupráci s personální agenturou	168
Závěrečné myšlenky	170
Část V: Příprava na úspěšné pohovory	171
17. Příprava na pohovor	173
Jak se seznámit se společností před pracovním pohovorem	173
Varianty pracovního pohovoru	178
Závěrečné myšlenky	180
18. Jak uspět při pohovoru s chatbotem	182
Co vlastně jsou chatboti	182
Rozhovor s chatbotem	183
Závěrečné myšlenky	185
19. Jak uspět při telefonním pohovoru	186
Typy telefonických rozhovorů	186
Struktura telefonického rozhovoru	188
Klíčové rady pro telefonický pohovor	190
Závěrečné myšlenky	191
20. Jak uspět při pohovoru přes video	192
Online pohovory vs. předem nahrané pohovory	192
Příprava na pohovor přes video	194
Pohovor přes video – začínáme	197
Po pohovoru	199
Závěrečné myšlenky	200

21. Jak uspět při osobním pohovoru	201
Před pohovorem	202
Během pohovoru	206
Po pohovoru	207
Závěrečné myšlenky	208
22. Typy a metody pracovních pohovorů	209
Pohovory na dálku	209
Rozhovory v sídle společnosti	212
Speciální pohovory	216
Závěrečné myšlenky	217

Část VI: Otázky během pohovoru 219

23. Typy otázek při pohovoru	221
Závěrečné myšlenky	230
24. Behaviorální otázky	231
Jak se připravit na behaviorální otázky	231
Behaviorální otázky v příkladech	234
Závěrečné myšlenky	236
25. Nejčastější otázky při pohovoru	238
Na co se připravit	238
Jak se úspěšně prezentovat během pohovoru	241
Závěrečné myšlenky	242
26. Nezákonné otázky při pohovoru	243
Jak poznat nezákonnou otázku	243
Závěrečné myšlenky	245
27. Otázky, které byste měli položit během pracovního pohovoru vy	247
Vzorové otázky	247
Závěrečné myšlenky	249

Část VII: Navigace v pohovoru a další kroky 251

28. Proč jste nebyli vybráni na pohovor	253
Závěrečné myšlenky	257
29. Co dělat během pohovoru	259
Řeč těla	259
Řeč těla při online pohovoru	260
Řeč těla při pohovoru v kanceláři	262

Small Talk	263
Firemní hodnoty	264
Závěrečné myšlenky	264
30. Psychometrický test	266
Co je psychometrické testování	266
Psychometrické testy a nábor	268
Oblasti psychometrického testování	268
Další typy psychometrických testů používaných při náboru zaměstnanců	272
Zpětná vazba od profesionála	277
Závěrečné myšlenky	278
31. Jak požádat po pohovoru o zpětnou vazbu	280
Proč byste měli žádat o zpětnou vazbu a proč je důležitá	280
Důvody, proč společnosti neposkytují zpětnou vazbu nebo oddalují rozhodnutí	281
Jak požádat o zpětnou vazbu	282
Kdy požádat o zpětnou vazbu	284
Co byste měli a neměli dělat, když žádáte o zpětnou vazbu	285
Nejlepší způsob, jak vyžádat zpětnou vazbu	287
Vzorové e-maily s následnými kroky	287
Kdy se připomenout	288
Závěrečné myšlenky	289
32. Jak se vypořádat s odmítnutím	290
Závěrečné myšlenky	294
 Část VIII: Mzda a odchod ze zaměstnání	 295
33. Mzda	297
Proč se při pohovoru ptají na mzdu	297
Jak vyhledávat informace o mzdě	298
Jak správně reagovat na dotazy týkající se očekávané mzdy	298
Tipy pro vyjednávání o mzdě	299
Závěrečné myšlenky	302
34. Jak vyjednávat o mzdě	303
Neopomíjte přípravu	303
Vyjednávat? Ano!	304
Kdy je nejvhodnější čas	305
Na co se zaměřit	306
Závěrečné myšlenky	310

35. Protinabídka	311
Metody, které zaměstnavatelé používají	312
Zvažování protinabídky	312
Přijmout nebo odmítnout?	313
Důvody pro nepřijetí	314
Závěrečné myšlenky	315
36. Odchod ze zaměstnání	317
Jak skončit v práci a neukončit vztahy	318
Závěrečné myšlenky	322
 Část IX: Osobní a profesní rozvoj	 323
37. Důležité je neustále se vzdělávat	325
Proč je důležité?	325
Závěrečné myšlenky	327
Epilog	328

O autorovi

Jan Tegze se v oblasti recruitmentu pohybuje již déle než dvacet let, momentálně působí jako Director of Talent Acquisition. O hledání práce, vyhledávání talentů a náboru zaměstnanců toho ví opravdu hodně – během své kariéry vedl pohovory s více než 10 000 kandidáty, z nichž stovkám pomohl najít nové zaměstnání. Vyškolicil také tisíce recruiterů po celém světě. Kromě toho působí jako influencer v oblasti recruitmentu (mimo jiné jako LinkedIn Top Voice), je autorem několika knih, mezinárodním řečníkem a také úspěšným kariérním koučem.

Je autorem knihy *Jak hledat zaměstnance v 21. století* (Grada, 2019).

Úvod

Hledání práce je časově náročné. Strávíte hodiny přípravou životopisu a motivačního dopisu, přihlásíte se na desítky pracovních míst a držíte si palce, aby vám alespoň jednou zavolali. A pokud máte štěstí a podaří se vám dostat na pohovor, musíte projít nelehkým procesem a prezentovat se jako nejlepší kandidát na danou pozici.

Kniha, kterou držíte v rukou, je shrnutím více než dvacetiletých praktických zkušeností. Během své kariéry jsem vedl rozhovory s více než 10 000 uchazeči a mnoha stovkám z nich jsem pomohl najít práci, po níž toužili.

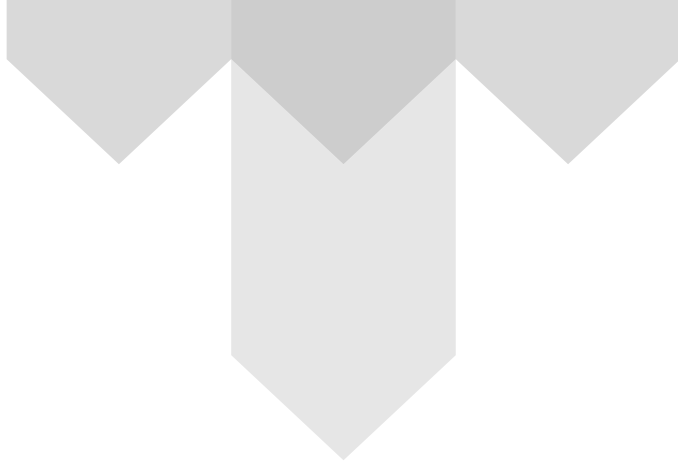
Tato příručka je určena nejen těm, kdo s hledáním zaměstnání teprve začínají, ale i těm, kdo cítí potřebu se ve své kariéře někam posunout. Najdete zde, co je třeba udělat, než žádost zašlete, zjistíte, jak se prezentovat u pohovoru – a také co nedělat, když vyjednáváte o mzdě.

Vše, co je zde uvedeno, je prověřeno praxí a podloženo řadou studií. Je to ale především pohled z druhé strany. Dozvíte se, jak reagují recruteři, co je odradí nebo zaujme, jak se dostat přímo k manažerům, aniž byste si definitivně zavřeli do firmy/společnosti vrátka. Probereme tedy, co všechno recruteři dělají a o čem uchazeči nemohou vědět.

Tato kniha není román, který musíte přečíst celý, jinak se v příběhu ztratíte. Je mi jasné, že pro různé čtenáře budou jednotlivé kapitoly znamenat větší či menší přínos. Chtěl jsem tomu jít naproti a zvolil jsem takové členění knihy, které tuto rozdílnost potřeb respektuje. Aby se ale všechny důležité informace a postupy neztratily, najdete na různých místech knihy souhrn všech důležitých informací.

Pokud pro vás budou následující stránky inspirací a pomohou vám při hledání nové práce, budu rád, když se o knize zmíníte lidem ve vašem okolí.

Hledání práce a celý s tím spojený proces výběru nejsou jednoduché. Každá kvalifikovaná pomoc, každá odborná rada vás může přiblížit k úspěchu – tedy k práci, která přináší naplnění. Pokud zrovna hledáte novou práci nebo o tom zatím jen uvažujete, bude pro vás tato kniha užitečným průvodcem.

Část I

Příprava na hledání práce

1. Cesty k hledání nové práce

Pokud začínáte mít v zaměstnání pocit stagnace, je čas začít přemýšlet o změně místa. Otázkou je, kde novou práci hledat? Většina lidí začne na kariérních portálech. Projdete inzeráty a hledáte nabídku, která vás zaujme.

V dnešní digitální době se naprostá většina uchazečů zaměří na online zdroje. Jsou to nejen již zmíněné kariérní portály, LinkedIn, ale i kariérní stránky společností nebo portály úřadů práce. Nabízejí kandidátům rychlý přehled všech pozic.

Jsou důležitou, ne však jedinou možností. Existují i další zdroje, o nichž mnoho uchazečů neví, nebo je podceňují či vědomě upozadují. Všimněte si všeho, co vám pomůže udělat si dobrou představu o možnostech pracovního uplatnění a kariérního postupu.

Historicky nejstarší volbou jsou přátelské a rodinné vazby. Dotazování se přátel a známých je zdrojem rychlých a často i spolehlivých informací o pracovní pozici. Velkou výhodou, kterou nenabídne žádná síť ani portál, je pak ochota přátel a rodiny se osobně angažovat.

Zaměřme nyní pozornost k online sociálním sítím. Nejvýraznější pomocí jsou informace o neinzerovaných pracovních místech. Nejvíce nápomocná je síť LinkedIn.¹ Nabízí propojení s lidmi z vašeho oboru, díky nimž se dozvíte o pracovních příležitostech, a to mnohem dříve, než se objeví v nabídkách na pracovních portálech.

Příjemným benefitem je možnost navazovat kontakty s lidmi pracujícími ve vašem nebo nějakém příbuzném oboru, porovnávat své přednosti, objevovat nové směry pro rozvoj vašich znalostí a dovedností či nacházet inspiraci pro směřování vlastního kariérního růstu.

¹ <https://www.linkedin.com/>

Dalším zdrojem jsou webové stránky společností, kde je zpravidla i nabídka volných míst. Prohlížet si jednotlivé stránky společností či firem je ale časově náročné. Čas strávený prohlížením se ale dá urychlit a zefektivnit. Jak? Například využitím služeb některého z řady agregátorů pracovních nabídek. Jedním z nich je třeba Indeed.com. Prochází kariérní stránky firem a nabízí sumář pracovních nabídek inzerovaných na těchto stránkách.

Pro hledání tedy využívejte všechny dostupné zdroje, získáte tak nejlepší přehled o možnostech svého uplatnění. Platí zde přímá úměra – čím více zdrojů, tím větší šance najít novou práci.

Zdroje pro hledání práce podrobněji

1. Začněte doma

Jak jsem uvedl výše, prvními a nejpřirozenějšími příjemci informace, že hledáte nové místo, jsou lidé ve vašem bezprostředním okolí. Rodina, přátelé – tedy lidé, které znáte, s nimiž jste v častém kontaktu. Díky sociálním sítím, jako je například Facebook, se přáteli stávají i lidé, se kterými vás nepojí dlouhá společná historie. Ale i na ně pohlížejte jako na zdroj informací o nových pracovních místech.

Každý z nich může posloužit jako vaše uši, které slyší o volných místech dříve, než se informace dostanou oficiálně na veřejnost. Oni jsou zdrojem interních informací, oni vědí o potřebách společností, kde pracují, oni vědí o pozicích, které jsou otevřené nejdříve pouze pro interní kandidáty, oni vědí, že hledání uvnitř společnosti nebylo úspěšné a že společnost bude hledat externí pracovníky.

2. Získejte doporučení

Některé z nejlepších pracovních pozic nejsou záměrně zveřejněny. Platí to zejména pro významné společnosti, které často získávají na potenciální kandidáty celou řadu doporučení.² Výsledkem je, že volné pozice jsou obsazeny kvalitními, dobře prověřenými pracovníky, aniž by společnost musela zahájit tradiční náborový proces. Proto je dobré být v kontaktu s lidmi na rozhodujících pozicích, které na vás takové doporučení mohou dát, nebo vám dát doporučení na firmy, jež někoho hledají.

² Doporučení jsou v mnoha společnostech jedním z hlavních zdrojů nových zaměstnanců.

Během své profesní dráhy si každý z nás vytvoří síť kontaktů. Bez ohledu na to, zda pracujete ve vedení, IT nebo ve výrobě, je důležité tuto síť stále rozšiřovat. Jakmile totiž začnete hledat novou práci, lidé z vaší sítě vás mohou doporučit svému zaměstnavateli. Tito lidé budou vystupovat jako vaše reference a záruka za pravdivost informací uvedených ve vašem životopise.

Doporučil bych je kontaktovat hned na začátku. Je jedno, zda tak učiníte prostřednictvím telefonu, e-mailu nebo zprávy na LinkedIn. Jsou to jistě lidé, která vám rádi pomohou, případně poradí.

Pokud máte dobré vztahy s někým, kdo pracuje ve firmě (ve společnosti, na úřadu), u kterého se ucházíte o práci, požádejte jej, zda by mohl váš životopis předat vedení nebo recruitment týmu a osobně vás doporučit. Jejich znalost vaší profesní dráhy a toho, jak pracujete, bude pro recruitment team vždy důležité doporučení. V mnoha případech se stává, že toto doporučení a informace mohou v dané společnosti vést i k vytvoření pracovní pozice „šité“ vám na míru.

3. Kariérní stránky společností

Na těchto, ale vlastně i na jakýchkoliv jiných webových stránkách se kromě kariérní příležitosti dozvíte více o společnosti samotné, o jejích produktech, hodnotách a firemní kultuře. Kultivujete tím svoji představu o další pracovní kariéře. Takový malý bonus navíc.

Skoro všechny webové stránky mají svoji kariérní stránku. Na domovské stránce společnosti, firmy či úřadu vyhledáte sekci s názvem *Kariéra* nebo *Pracovní místa*. Kariérní stránky s nabídkou pracovních pozic se mohou skrývat také pod odkazem *O nás*.

Pokud nemůžete najít kariérní sekci přímo na webových stránkách společnosti, nebojte se zkusit jednoduše zapátrat v Googlu, například „[Název společnosti] Práce“ (příklad: „Nike jobs“) nebo „[Název společnosti] Kariéra“ (příklad: „Nike Careers“). Pomocí této strategie se lehce můžete dostat i na stránky jiných společností s nabídkami dalších pracovních pozic třeba u konkurence.

4. Cold Call

Co je to „cold call“? Tzv. studený hovor je kontaktování osoby, se kterou jste předtím nebyli v kontaktu. V kontextu náboru to znamená, že oslovíte společnost, pro níž byste chtěli pracovat, i když v současné době žádné volné pracovní místo nemá.

Chcete-li se s nimi spojit, zavolejte nebo napište e-mail personálnímu oddělení nebo recruiterům a zeptejte se, zda vědí o nějakých aktuálních nebo připravovaných volných pracovních pozicích. Náboroví pracovníci ne vždy zveřejňují volná pracovní místa na veřejných pracovních nástěnkách nebo na webových stránkách jako například LinkedIn.

Pracovní příležitosti mohou sdílet pouze interně. Pokud se tedy opravdu chcete prosadit, vyplatí se oslovit je výše uvedeným způsobem. Znovu připomínám: pamatujte si, že ne všechna volná místa se inzerují.

Přesto buďte připraveni i na případné méně vstřícné reakce. Některé společnosti mohou ocenit váš zájem a iniciativu, ale některé na to nemusí mít čas a některé možná ani nezvednou telefon.

5. Oslovení recruiterů

Přímé oslovení je nejosvědčenější a nejúčinnější způsob, jak o sobě dát vědět. To platí obecně. Nejvhodnějšími osobami jsou samozřejmě recruiter nebo zástupce personálního oddělení, protože to je jejich práce. A nejvhodnějším místem je podle mé dlouholeté zkušenosti recruitera platforma LinkedIn.

Opět ji zmiňuji, a opět ne náhodou. Cesta výměny informací na této platformě není jednosměrná – vy hledáte je, abyste je oslovili přímo. LinkedIn je ale také pro většinu recruiterů prvním místem, kde provádějí rešerši potenciálních kandidátů. Stáváte se snadno dostupnými, okamžitě vidí váš profil a mohou vidět, zda a jak byste mohli zapadnout do jejich organizace. Je to pro ně velmi rychlé a pohodlné. Pro ně, ale i pro vás. Pokud budete tuto platformu ignorovat, budete jako sprinter s jednou nohou v sádře.

POZOR, NUTNÉ SI VRÝT DO PAMĚTI! U kontaktů „cold call“, e-mailů nebo hlasových či dalších zpráv dbejte na stručnost. Množství zpráv, které si musí každý recruiter denně poslechnout nebo přečíst, vede snadno k zahlcení jeho pozornosti. Lapidárně řečeno: myslíte na to, že chtějí slyšet příběh, který začíná pointou. A když pointa zaujme, začne je zajímat váš příběh.

Odolejte tedy pokušení připojit k prvnímu kontaktu s recruiterem nebo HR pracovníkem motivační dopis, zakažte si podrobně popisovat celou svoji kariéru. Pokud chcete připojit ke zprávě nějaký soubor, maximálně připojte životopis. Pokud zprávu píšete přes LinkedIn, životopis tam není nutný, veškeré informace jsou uvedené ve vašem profilu.

Je v pořádku kontaktovat více recruiterů z jedné společnosti současně. Nicméně nečekejte, že odpovědí všichni. Pokud odpoví alespoň jeden, můžete očekávat, že vás nasměruje na jejich kariérní stránky a požádá vás, abyste se přes ně zaregistrovali.

Aby oslovení recruiteři mohli vaše osobní údaje (tedy životopis) uchovávat ve svých systémech, bude nutné jim poskytnout souhlas s jejich zpracováním v souladu s pravidly ochrany osobních údajů (GDPR).³ Proto nebuďte překvapeni, pokud vás požádají o vyplnění některého z formulářů, případně vám zašlou e-mail, kde najdete odkaz, na který musíte kliknout a svůj souhlas potvrdit.

6. Oslovte manažery přímo

Další cestou je pokusit se kontaktovat manažera přímo. Má to sice svá úskalí, ale nebojte se toho. V řadě společností často působí ve stejném oddělení a stejné lokalitě více manažerů, proto není vždy snadné najít toho, který obsazuje danou pozici, o níž máte zájem.

Proto je snaha o přímé spojení s manažerem, kdy tak trochu „obejdete“ recruitery, v mnoha případech výhodou a ne hendikepem. A co vám k tomu pomůže? Opět to bude platforma LinkedIn. Vyhledáte kontakt a požádáte některého z vedoucích pracovníků dané společnosti o možnost se připojit.

Je vysoce pravděpodobné, že pokud se s vámi propojí, zaujali jste pozornost správné osoby. Dostanete možnost se připojit a bude to on, kdo si projde a prověří váš profil. Pokud vás vybere jako vhodného kandidáta, recruiter bude už zařizovat jen formality přijetí.

U velkých společností, které po celém světě zaměstnávají tisíce nebo desítky tisíc zaměstnanců, se může stát, že se vám nepodaří kontaktovat správnou osobu a vaše žádost se prostě ztratí. Dobrou pojistkou proti tomuto riziku je souběžné přihlášení se prostřednictvím kariérních stránek dané společnosti.

³ Obecné nařízení o ochraně osobních údajů (GDPR) je zákon, který vstoupil v platnost 25. května 2018. GDPR nahrazuje směrnici o ochraně osobních údajů z roku 1995. Posiluje pravidla EU pro ochranu údajů tím, že dává jednotlivcům větší kontrolu nad jejich osobními údaji a zavádí nová práva pro jednotlivce. Zaměstnavatel může vaše osobní údaje uchovávat i bez vašeho souhlasu, pokud k tomu má oprávněný důvod, například pro sledování výkonu nebo plnění zákonných povinností. Zaměstnavatelé však musí zajistit, aby vaše osobní údaje byly shromažďovány a zpracovávány spravedlivým, transparentním a zákonným způsobem. Máte-li jakékoliv obavy ohledně toho, jak se vaše osobní údaje používají, můžete se obrátit na zaměstnavatele nebo na úřad pro ochranu osobních údajů ve vaší zemi.

7. Kariérní portály

Praxe ukazuje, že většina pracovních nabídek se dnes dostává k zájemcům prostřednictvím internetové sítě. A právě kariérní portály se starají o to, abyste našli pracovní nabídky odpovídající vašim dovednostem a zájmům snadno, rychle a pohodlně. Jejich používání nevyžaduje dokonalou digitální gramotnost. Díky funkci „Chci nabídky e-mailem“ na serveru jobs.cz vám nové pracovní nabídky budou chodit každý den či týden přímo do e-mailu. Uvádím portál jobs.cz jako příklad, ale tuto funkci nabízí většina kariérních portálů. Aktivace trvá jen několik vteřin a ušetří vám obrovské množství času.

Kromě již zmíněných možností (LinkedIn a jobs.cz), vyzkoušejte i další webové stránky, například Prace.cz, Profesia.cz, nebo slovenské portály Profesia.sk a Kariera.sk. Mnoho typů pracovních portálů se zaměřuje na konkrétní typy uchazečů o zaměstnání. Jiné se zaměřují výhradně na pracovní místa pro vedoucí pracovníky (například executivejob.cz). Pracovní místa pro uchazeče se zájmem o práci ve startupech zprostředkuje například StartupJobs.cz.⁴ Rovněž existují specializované pracovní portály pro uchazeče o práci v oblasti grafiky, pro matky samoživitelky, uprchlíky, marketingové specialisty či jiná specifická odvětví.

8. Použijte agregátor pracovních nabídek

Jak jsem již zmínil v úvodu kapitoly, je dobré se věnovat webovým stránkám, které shromažďují nabídky práce z různých zdrojů na internetu, včetně specializovaných pracovních portálů a kariérních webů, a zveřejňují je na vlastních webových stránkách. Jsou to tzv. agregátory. Pro rychlou orientaci uvádím několik neznámějších: Careerjet.cz, Indeed.com, Glassdoor.com. Fungují podobně jako vyhledávač Google, ale místo webových stránek ve výsledcích vyhledávání zobrazují pracovní nabídky.

Výhody jsou jasné. Na jednom místě najdete velké množství pracovních nabídek, ušetříte mnoho času procházením jednotlivých kariérních portálů, stránek společností a specializovaných webů. Každý z uvedených agregátorů nabízí možnost nastavit si upozornění na pracovní nabídky, takže jste ihned informováni o nabízených pozicích.

Agregátory nabízejí možnost přidat životopis do jejich databáze. Společnosti, které tyto agregátory využívají, se tak rychle dostanou k vašemu profilu.

⁴ <https://www.startupjobs.cz/>

9. Účast na veletrzích pracovních příležitostí a firemních akcích

Již několik let u nás úspěšně fungují veletrhy pracovních příležitostí, určené především pro absolventy škol. Ačkoliv se díky digitalizaci a přenášení těchto veletrhů do digitálního světa nevyžaduje osobní účast, přesto bych vám je doporučil. Můžete zde začít budovat případnou síť kontaktů.

Uvidíme, jak se bude u nás v budoucnu vyvíjet a rozvíjet hledání pracovníků skrze akce (obvykle jde o tzv. dny otevřených dveří a právě pracovní veletrhy). Společnosti často využívají tyto speciální akce také k získání nových zaměstnanců. Například během výročí svého založení se firma otevře veřejnosti. Kdo přijde, má vše z první ruky. V zahraničí má tento způsob oslovení potenciálních zaměstnanců delší tradici, ale jakou má budoucnost u nás, ukáže až čas.

Pokud jste čerstvým absolventem a hledáte první zaměstnání, je účast na veletrzích pracovních příležitostí dobrý nápad. Uděláte si přehled o příležitostech, představíte se zástupcům společnosti, začnete budovat výše zmiňovanou síť kontaktů.

10. Spolupráce s pracovní agenturou

Pracovní a personální agentury často spolupracují s velkým počtem společností a různých organizací. Proto není nic výjimečného, že informace o volných pracovních pozicích nejsou uvedeny na kariérních stránkách společností, nýbrž jsou k dispozici pouze v dané agentuře. Dává to také možnost společnosti utajit před svými zaměstnanci rozhodnutí personálně obměnit pracovní kolektiv či najít nového manažera či ředitele.

Spolupráce s personální agenturou je pro vás výhodná z několika důvodů. Mají informace, umístí vás v databázi, znají váš profil a mají přehled o kariérní dráze. A je tady ještě jedna funkce: spolupráce s agenturou vám pomůže se zorientovat a zjistit, jaká je vaše reálná hodnota na pracovním trhu.

Měli byste vědět, že agentury pracují za provizi. Tuto provizi platí společnosti, kandidáti provizi neplatí žádnou! Snažte se vyhnout všem agenturám, které po vás za své služby požadují platbu – často se jedná o podvodné nabídky.

Vzhledem k velkému množství agentur na našem trhu se vyplatí přemýšlet, na kterou se obrátíte. Ptejte se přátel a známých, podívejte se na délku působení na pracovním trhu, zajímejte se o seznam společností, pro které pracují, nebo zjistěte, zda jde o agenturu s lokální působností či o pobočku globální personální agentury. Mějte na

paměti, že je vhodné spolupracovat s více personálními agenturami, ale nenavazoval bych spolupráci s více než pěti.

11. Malý úvazek nebo šance na stáž

Pokud jste stále student, víte, že peněz není během studia nikdy dost. Proto je dobré hledat jakoukoliv práci na částečný nebo plný úvazek. A nemusí to být zrovna práce, které se chcete po studiu věnovat. V momentě, kdy jste absolventem, se situace změní. Jako absolvent hledající zaměstnání se určitě budete více zaměřovat na práci, kterou opravdu máte zájem dělat, ve které se chcete profilovat.

Staletími prověřený nápad je nabídnout se jako stážista, a to už během studia. Práce stážisty totiž přináší jeden velký benefit – máte možnost poznat blíže danou práci, kterou jste si vysnili. A společnost má možnost vás poznat do takové hloubky, jakou nenabídne žádný motivační dopis ani dobře zpracovaný životopis.

To, co začne stáží, může pokračovat částečným úvazkem a končit prací na plný úvazek. Stáže nebo brigády jsou výborným prostředkem, jak navazovat vztahy, jak se osobně seznámit s lidmi s velkou erudicí a zkušenostmi a získat o sobě poznatky, nakolik jste schopen pracovat v týmu apod.

12. Sledujte sociální média

V dnešní době se sociální média používají k různým účelům. Společnosti a firmy je často využívají k propagaci svých výrobků a služeb a k inzerování nadcházejících akcí. Používání sociálních médií je totiž rychlý, pohodlný a účinný způsob, jak oslovit velké množství lidí. V důsledku toho mnoho společností využívá sociální média také k inzerci volných pracovních míst.

Chcete-li dostávat upozornění na nová pracovní místa od společností, které vás zajímají, sledujte tyto společnosti na jejich stránkách na sociálních sítích a pomocí hashtagů zjistíte, kdy zveřejňují nová pracovní místa. Účinné hashtagy obsahují název společnosti a klíčová slova jako *nabidkaprace*, *nabidkyprace*, *prace*, *job*, *jobs* nebo *career*. Tyto hashtagy jsou bez diakritiky. Některé společnosti používají své vlastní speciální hashtagy, například společnost IBM používá *#ibmjjobs*. Pokud tyto hashtagy znáte a začnete je sledovat, dostanete se rychle k informaci, jaká volná pracovní pozice se otevírá. Je dobré upozornit, že hashtagy typu *#ibmjjobs* označují všechny pozice, nejen ty ve vašem okolí či odpovídající vašemu profilu.

Závěrečné myšlenky

Hledání nové práce je třeba plánovat. Dobrý plán vám ukáže, co je třeba změnit a doplnit, abyste zdárně směřovali k cíli. Přehlednost a možnost kontroly celého procesu pomáhá snižovat stres a nejistotu, které často při hledání práce pociťujeme. Ušetříte energii a čas a budete efektivnější.

Výše uvedené body se mohou stát základem takového plánu. Stručně a přehledně nabízejí cestu, jak na nic podstatného nezapomenout. Jsem si jistý, že je budete schopni kreativně použít.

2. Jak získat první práci bez zkušeností

Zaměstnavatelé často hledají uchazeče se zkušenostmi a dovednostmi potřebnými pro danou pozici. Avšak jak má absolvent po škole nabýt zkušenosti, pokud nemá příležitost pro jejich získání?

Zkušenosti vyžadují čas a úsilí. Bez nich je složité najít první zaměstnání a bez zaměstnání je složité až nemožné zkušenosti získat. Taková *Hlava 22* – jedno podmiňuje druhé a obojí se navzájem vylučuje. Existuje několik osvědčených cest, jak získávat praktické zkušenosti a rozvíjet své dovednosti. Nejznámější jsou stáže, dobrovolnictví nebo vlastní projekty, které budete dělat jako OSVČ.

Tato cesta je ve veřejném prostoru k dispozici, osvědčila se v praxi a zároveň ukazuje na sílu motivace uchazeče, který se aktivně podílí na rozvoji své kariéry.

Strategie pro hledání práce bez předchozí praxe

V následující části chci představit několik strategií, které vám pomohou překonat tento problém a uspět na trhu práce.

1. Soustřed'te se na získání zkušeností

Bez zkušeností je náš pracovní potenciál limitovaný. Na začátku se tedy musíme plně zaměřit na jejich získávání. Jak jsem uvedl výše, jedním z velmi efektivních způsobů je vyhledávání stáží. Řada společností je v dnešní době ochotna přijímat stážisty a poskytovat jim školení přímo v praxi. Je to výhodné pro obě strany. Vy se něco naučíte a společnost si vychovává potenciálního zaměstnance. Na to při hledání stáže nezapomínejte.

Pokud se vám nedaří získat stáž, další možností je zapojení do dobrovolnické činnosti v neziskových organizacích ve vašem okolí. Práce na jejich projektech se stane navíc vítanou možností ověřovat si vlastní schopnosti, získat cenné znalosti i ověřit si komunikační dovednosti. A to v prostředí, kde lze očekávat jinou, méně stresující atmosféru, než tomu bývá v byznysovém prostředí.

V dlouhodobém horizontu může stáž nebo dobrovolnická práce otevřít dveře k dalším pracovním nabídkám a dalším různým příležitostem. Uchazeči o studium na prestižních univerzitách vědí, že dobrovolnické aktivity jsou jedním z důležitých kritérií v rámci jejich přijímacího procesu.

Pokud máte chuť, začnete si hned dělat malou rešerši toho, jak na tom jste v této oblasti, a začnete si dělat seznam možností, kde byste se mohli zapojit.

2. Rozšiřujte své znalosti

Vysokoškolský diplom sám o sobě má jen malou vypovídající hodnotu. Ukazuje, že jste splnili všechny studijní náležitosti, ale sám o sobě působí v životopisu jako přiložený list papíru. Je proto velmi výhodné, když je doplněn dalšími certifikáty, osvědčeními či potvrzeními o absolvování či vaší angažovanosti, které jste získali během studia – jazykové certifikáty, absolvování speciálních kurzů, studijní pobyty apod. Získat další certifikáty, které si můžete přidat do životopisu i na LinkedIn, můžete v dnešní době online nebo i prezenčně u společností jako počítačová škola Gopas.⁵

Všechny diplomy a certifikáty, jimiž se budete prokazovat nebo je budete uvádět ve svém životopise a LinkedIn profilu, ukazují váš trvalý zájem o další vzdělávání. Jsou také důkazem vaší ochoty dále rozvíjet svůj pracovní potenciál a schopnost udržet se na pracovním trhu.

S trochou nadsázky lze říci, že stejně nám nic jiného nezbyvá. Dynamika rozvoje společnosti nás všechny nutí přijmout fakt, že se požadavky na stávající i nově vznikající profese mění a budou i nadále měnit. Představa, že nastoupíme do zaměstnání a zůstaneme tam do konce života, je minulostí. Jsme odsouzeni se neustále učit. Chuť se učit udržuje schopnost se dobře adaptovat na změny požadavku pracovního trhu.

⁵ <https://www.gopas.cz/>

3. Poznejte své silné a slabé stránky

Reálné zhodnocení vlastních schopností je základem pro odhad šancí na pracovním trhu. Znalost silných a slabých stránek slaďuje vaše ambice s vašimi možnostmi. Je to zároveň i nejlepší příprava na pracovní pohovor. Toto „testování“ vlastních znalostí, dovedností a schopností je celoživotní záležitostí. Každý pohled zvenčí může být v procesu poznávání se užitečný.

Většinou jsou prvními hodnotiteli lidé z rodinného prostředí a okruhu přátel. Naše schopnost vlastního sebehodnocení se ale postupně zvyšuje, objektivizuje se a náš pohled se slaďuje s pohledem okolí. Jsou ale situace, kdy se nevyhneme konzultaci s odborníkem, například s profesionálem v oboru, s psychologem nebo poradcem. Ti nám mohou pomoci i s přípravou na pohovor.

Využijte i informace, které jste nasbírali u pracovních pohovorů: zkuste se na jejich klíčové momenty podívat s odstupem.

4. Přijměte svou nezkušenost

Nedostatek zkušeností je problém, kterému byl a je vystaven na začátku své profesní kariéry každý z nás. Přijetí nezkušenosti uvolňuje kouli na noze. Přijmout svou nezkušenost znamená přijmout fakt, že žádné zkušenosti nezískáme a neupevníme bez plné angažovanosti, trpělivosti a schopnosti vyhodnocovat proces jejich nabývání.

Přijetí nezkušenosti je silným zdrojem motivace. Všichni, na které dnes hledíme jako na ty zkušené, byli kdysi ve stejné situaci. Hledání práce je proces. Udělejte z něho pro sebe impuls poznávání vlastních kvalit, proces učení se, zdokonalování svých dovedností a získávání nových znalostí.

Pokud nemáte možnost zapojit se do brigád, projektů na částečný úvazek nebo dobrovolnických aktivit, nebojte se inovativně hledat informace, zdroje vědomostí a kontakty. Dobrou cestou je účast na odborných seminářích, vzdělávacích akcích univerzit či jiných institucí nebo na konferencích v oboru vašeho zájmu. Mimochodem, je to také skvělý způsob, jak o sobě dát vědět.

Buďte trpěliví a vytrvalí. Nezapomeňte, že úspěch přichází s odhodláním. Nebojte se zabouchat na dveře, některé se určitě otevřou!

Doporučím vám jeden malý „hack“, který by vám mohl pomoci získat práci rychleji. Najděte si společnost, kde byste chtěli pracovat, a pak si najděte manažera, který již několik let pracuje na pozici, kterou byste chtěli v budoucnu získat. Kontaktujte ho prostřednictvím sítě LinkedIn a požádejte ho o deset až patnáct minut času na krátký rozhovor. Místo toho, abyste rovnou žádali o pracovní příležitost, požádejte manažera o radu, jak začít kariéru v tomto oboru. Tento přístup vám umožní navázat kontakt s důležitými osobami v dané společnosti. Když vše dobře dopadne, může vás doporučit svým kolegům, nebo vám dát tipy na volná místa ve společnosti či jinde. Nezapomeňte ocenit jeho čas a rady, ať už vám pomůže nebo ne. Díky tomuto způsobu budete mít širší síť kontaktů, která vám může pomoci při hledání práce nebo otevře další příležitosti v budoucnu.

Zkuste si sednout k internetu a udělejte si rychlou rešerši nejbližších veřejně dostupných přednášek, odborných seminářů či konferencí, které korespondují s oblastí vašeho profesionálního zájmu. Uvidíte, jak budete překvapeni dostupnou nabídkou akcí, a to jak s možností přímé účasti, tak online.

5. Spojte se s odborníky z oboru

LinkedIn se pyšní tím, že je platformou pro navazování kontaktů s profesionály z různých oborů. Mnozí jeho aktivní uživatelé jsou ochotni své zkušenosti sdílet s ostatními.

Při komunikaci s těmito profesionály využijte přístup, který jsem uvedl výše. Oslovte je a požádejte je o tipy, kde a jak začít. Protože žádáte o jejich čas, buďte struční ve formulaci své žádosti, představte se odkazem na svůj profil a nenaléhejte.

Některý z těchto kontaktů, s nimiž se vám podaří navázat komunikaci, se postupem času může stát i vaším mentorem. Stává se to častěji, než byste předpokládali. Získat zkušeného mentora v oboru je důležitou součástí profesního růstu. Mentor nezkušeného orientuje, zkušenějšího pak svými radami cíleně rozvíjí a formuje.

6. Aktivně rozšiřujte svoji síť kontaktů

Toto doporučení se neomezuje jen na odborníky, profesionály – chci vás upozornit na to, že jde o neustálé hledání nových zdrojů informací. S navazováním kontaktů začněte co nejdříve. Pokud vás tato kniha zastihne ještě v čase před maturitou nebo před

dokončením školy, na nic nečekejte a pusťte se do vytváření sítě okamžitě. Jen málo lidí z dnešní mladé generace není součástí nějaké sociální sítě. Je ale také pravda, že jen určitá část (zatím spíše menší) má profil i na síti LinkedIn. Tu doporučuji neustále a opírám se o vlastní zkušenost.

Přátelé, spolužáci, lidé, s nimiž jste v kontaktu na Facebooku, X (Twitteru) apod., jsou nejbližším a nejpřirozenějším kanálem informací o volných pracovních příležitostech, ať jde o brigády, práce na dohodu nebo práce na částečný úvazek. Vstupem na síť LinkedIn pokládáte základy své budoucí profesní kariéry. Stále platí, že máte rozšiřovat kontakty na všech sítích, stejně tak ale platí, že největší koncentraci využitelných informací o budoucí profesní kariéře najdete na specializovaných sítích.

7. Požádejte o pomoc

Na rozdíl od bodu 5 chci v tomto doporučení ukázat, že vyslovit žádost bez oslovení konkrétního adresáta má smysl a neměli byste se této možnosti zbavovat. Jednou z nejjednodušších věcí, kterou můžete v tomto směru udělat, je požádat o pomoc v příspěvku, který umístíte na různé sítě, jež používáte (tedy nejen na LinkedIn). Je to cesta, jak přilákat pozornost lidí. Díky jejich interakci – lajky, komentáře – se vaše žádost o pomoc dostane do povědomí širšího publika. Nikdy nevíte, kdo váš příspěvek uvidí a osloví vás se zajímavou příležitostí.

8. Zapracujte na svých prezentačních dovednostech

Hledání práce bez zkušeností je vždy náročné. Umět se dobře prezentovat je dovednost. I na ni je třeba pohlížet jako na oblast, kde je absence praktických zkušeností nevýhodou. Pracovní pohovory jsou vždy stresující, neboť jsou variantou zkoušky se všemi projevy trémy.

Očekává se, že se budete umět vyjadřovat srozumitelně, takže si recruiter bude schopen udělat jasný obrázek o vašich schopnostech a jejich využití. Jak je patrné, dobrá rétorická schopnost výrazně zlepší vaše šance. Umět zajímavě prezentovat své studium, aktivity v různých projektech, zkušenosti získané na stážích, studijních pobytech, seminářích, konferencích a e-studijních programech, své představy o budoucnosti apod. je součástí dovednosti podat o sobě obraz, který zaujme a nakloní.

9. Zdůrazněte svoji motivaci

Absenci konkrétních zkušeností je možné kompenzovat silnou motivací získat práci. Kvalita motivace se může projevit v dobře zpracovaném životopise, který představí vaši profesionální historii a ukáže trvalost zájmu o danou pracovní pozici. Určitě ji recruiter uvidí v motivačním dopise, kde se spolehlivě ukáže, jestli jsou přání podloženy konkrétními kroky.

Aby byla vaše motivace uvěřitelná, zjistěte si co nejvíce informací o daném zaměstnavateli. Až budete psát motivační dopis, budete moci lépe sladit své dovednosti s požadavky a očekáváním dané společnosti. Výrazně se tím odlišíte od ostatních uchazečů.

10. Ukažte schopnost dobrého odhadu

Umět se správně ohodnotit a posoudit své současné možnosti je důležitým předpokladem pro zvýšení šancí uspět. I když je naprosto v pořádku ucházet se o jakoukoliv práci, kterou považujete za přijatelnou, je třeba na počátku profesní dráhy přistupovat k výběru pozic realisticky. To znamená sladit své možnosti s ambicemi.

Realistický pohled na vlastní současné možnosti a jejich srovnání s požadavky nabízené pracovní pozice je vždy výrazem osobnostní vyzrálosti. Každý recruiter rychle odhalí rozpor mezi vašimi schopnostmi, nabytými zkušenostmi a nároky nabízené pracovní pozice. A výsledkem je odmítnutí.

Většina pracovních pozic vyžaduje specifické dovednosti. Nicméně někteří zaměstnavatelé hledají i kandidáty bez předešlých zkušeností, jejichž profil vykazuje potřebný potenciál se v dané pozici rozvíjet. Může například jít o pozice, u nichž je uveden požadavek jednoho roku praxe.

11. Následné kroky po pohovoru

Absolvováním pohovoru by pro vás proces výběru neměl končit. Bez ohledu na to, jak může výběr dopadnout, neváhejte daného recruitera kontaktovat krátkým e-mailem, případně zprávou na LinkedIn. Vyjádřete poděkování za poskytnutou příležitost. Text by měl být krátký, zachovávat zdvořilý a formální tón, vyjadřující respekt. Je to další možnost, jak předvést potenciálním kolegům kultivovanost své komunikace. Následná reakce na pohovor se může stát „rozdílovou“ reakcí, kterou se odlišíte od ostatních a získáte tak jistou konkurenční výhodu. Pohovor tedy nekončí odchodem z pohovoru.

Závěrečné myšlenky

Získání prvního zaměstnání není skoro nikdy jednoduché. Obzvlášť v situaci, kdy se nemůžete prokázat žádnými pracovními zkušenostmi. Síla vaší motivace se projeví tím, že se nenecháte odradit, pokud práci nezískáte hned po prvním pohovoru.

Pokud má společnost, pro kterou chcete pracovat, příliš vysoké nároky, zvažte, zda si nejprve nenajít jiné zaměstnání, které vám nabídne možnost zdokonalit své dovednosti a získat více zkušeností.

Nezapomínejte na žádnou z výše uvedených strategií. Všechny jsou důležité, i když mohou mít při hledání místa různou váhu, různou důležitost.

Chci vám doporučit, abyste u každé uvedené strategie ihned provedli rešerši svých aktivit. Zjistíte, které z uváděných možností jsou vaší silnou stránkou a na které se je dobré nebo nutné co nejdříve zaměřit. Rychle zjistíte, jak důležité je věnovat se všem – žádnou nepodceňuje. Dobrá rešerše je rovněž cestou k poznávání vlastního potenciálu a k realistickému zhodnocení možností svého uplatnění na pracovním trhu.

Nezkušenost vás může omezovat. Znalosti a vědomosti, které jste získali studiem, jsou a mohou být kapitálem, jenž může kompenzovat nedostatek zkušeností. Udělejte z nich zdroj nového, čerstvého pohledu na obsah nabízené pracovní činnosti. Nezakazujte si jiný pohled na přístup k požadované práci, nezapomínejte na vše, co jste získali studiem. Váš odlišný pohled a chuť se nově zamýšlet mohou být přesně tím, co daná společnost hledá a potřebuje.

Prostřednictvím sociálních médií můžete najít novou práci, ale také o ni můžete snadno přijít. Než začnete hledat první pracovní příležitost, zhodnoťte svou digitální stopu a upravte ochranu soukromí svých účtů na Facebooku, Twitteru, Instagramu a dalších platformách. Nechcete přijít o pracovní příležitost kvůli fotografiím nebo příspěvkům, které jste sdíleli před mnoha lety. Snažte se skrýt nebo odstranit vše, co by mohlo mít negativní dopad na vaše hledání práce a kariéru. Kromě toho si dávejte pozor na to, co na sociálních sítích zveřejňujete, protože to může negativně ovlivnit vaši budoucí kariéru.
